

ДО ПИТАННЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕЛЕКТРОБЕЗПЕКИ АВТОМАТИЗОВАНОГО ЕЛЕКТРОПРИВОДА ПІДЗЕМНИХ ГІРНИЧИХ МАШИН

Локтіонов Г.Л., студент; Маренич К.М., доцент, к.т.н.
(Донецький державний технічний університет, Україна)

У умовах вугільної шахти електробека споживачів ділянки забезпечується апаратами захисту від впливів току на землю (АЗУР). Після відключення мережі з боку трансформаторної підстанції на приєднаннях гнучких кабелів, електроприводів зберігається небезпека електротравмування, через наявність ЕРС обертання (Ев) асинхронних двигунів.

$$e_v = K_1 U_{1m} e^{-t/T_{\text{Э}}} \cos((1-s)\omega t + \psi); \quad (1)$$

де U_{1m} - амплітуда напруги мережі; S - ковзання АД; ψ - початкова фаза E_v ; ω - частота напруги мережі; K_1 - коефіцієнт, що враховує зниження E_{vt} обертання в порівнянні з U_{1m} . У режимі холостого ходу $0,92 < K_1 < 0,95$; $T_{\text{Э}}$ - постійна часу зниження E_v .

$$T_{\text{Э}} \approx U_1 / (I_0 R_{\text{Э}} \omega); \quad (2)$$

де I_0 – струм холостого ходу АД, $R_{\text{Э}} I$ - еквівалентний активний опір основного контуру АД.

Для досліджень величини початкового струму впливу (I_y) через опір людини 1 кОм, обумовленого E_v , може бути побудована віртуальна модель ділянки мережі з використанням пакета схемотехнічного моделювання «Electronics Workbench» (мал.1)[1]. Схема ділянки мережі припускає наявність джерела трифазної ЕРС обертання, симетричних активних і ємкісних складових опорів ізоляції кабелів. Їхні параметри відповідають маркам шахтних гнучких кабелів КГЕШ стандартного типажного ряду перетинів і довжинам від 50 до

200 м (найбільше поширеним в умовах ділянки шахти). При цьому активні опори ізоляції кабелів можуть варіюватися і досягати мінімальних значень 31 кОм/фазу при лінійній напрузі 660 В и 46 кОм/фазу при лінійній напрузі 1140 В, при яких припускається експлуатація мережі.

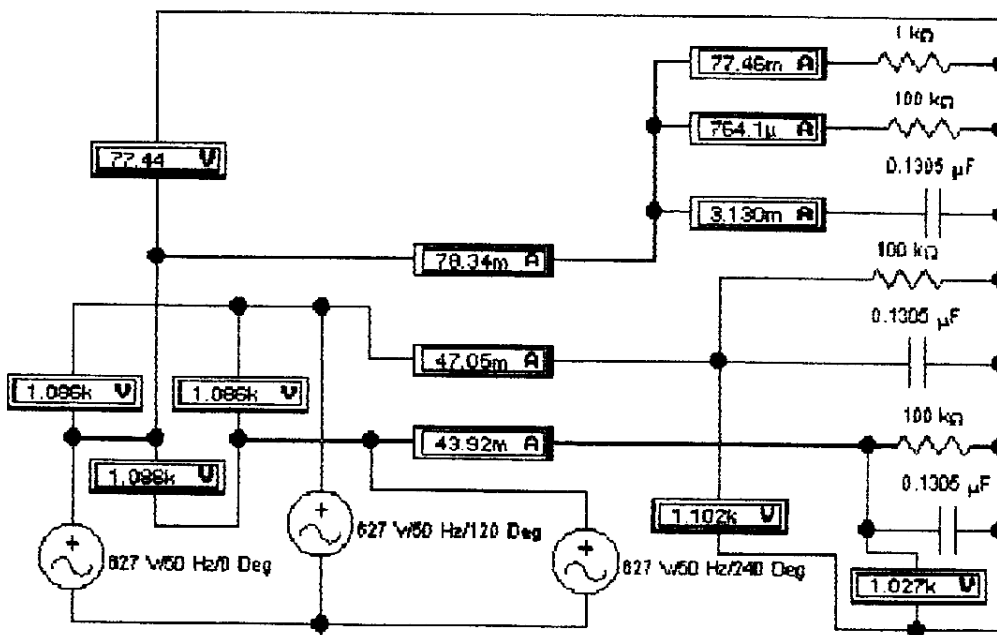

Рисунок 1 - Розрахункова схема ділянки мережі (лінійна напруга мережі - 1140 В)

Розрахунки показують, що в більшості випадків струми відпливу (утічок), обумовлені ЕРС обертання АД, перевищують довгостроково припустимий рівень (25 мА). Їх рівень, в основному обумовлений рівнем початкової E_b і рівнем ємкісної провідності ізоляції кабеля. Так, при довжині кабеля 200 м рівень I_u досягає 70 м (КГЕШ 3x95, напруга мережі 660 В) і 92 м (КГЕШ 3x70, напруга мережі 1140 В).

Актуальна задача оснащення АД швидкодіючим комутатором статорної обмотки, що автоматично відключає статор від кабеля або роз'єднувальником його фазної обмотки при зникненні напруги живлення.

Список джерел

1. Панфилов Д.И. и др. Электротехника и электроника в экспериментах и управлнениях. Практикум на «Electronics Workbench» Т1., М.: ДОДЭКА, 1999.- 304 с.